

Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten

Afdeling openbaarheid van bestuur

23 april 2026

ADVIES 2026-085

met betrekking tot de weigering van inzage in correspondentie
met de Nederlandse Politie

(CTB/075/2026)

Sleutelwoorden : Politiezone Antwerpen – correspondentie – art. 6, §
1, 4° en 5°, Wet 11 april 1994

1. Een overzicht van de feiten

1.1. Via het contactformulier, richt X op 3 maart 2026 volgend verzoek aan de Politiezone Antwerpen:

“Overeenkomstig de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur verzoek ik inzage in:

Alle communicatie en correspondentie (waaronder e-mails, brieven, nota's, verslagen van vergaderingen), waarover de politiezone Antwerpen beschikt,

tussen de Nederlandse politie en de politiezone Antwerpen,

in de periode van 1 januari 2021 tot heden,

met betrekking tot:

- *het Bigdatpol-project van Universiteit Gent;*
- *het Criminaliteitsanticipatiesysteem (CAS) van de Nederlandse politie, en haar stopzetting;*
- *elke andere vorm van voorspellende algoritmische politietools (waaronder hotspot- of heatmapping-systemen en modellen die gebruik maken van omgevings- en/of sociaaldemografische factoren);*
- *het gebruik van personen-gebaseerde voorspellende AI-tools*
- *uitwisselingen, zowel algemeen als specifiek, over de legaliteit, het nut, en de effectiviteit van voorspellende systemen voor politiewerk.”*

1.2. Per brief van onbekende datum antwoordt de Politiezone Antwerpen het volgende:

“Wij verwijzen naar uw verzoek van 3 maart 2026, ingediend op basis van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur, waarin u inzage vraagt in alle communicatie en correspondentie (waaronder e-mails, brieven, nota's, verslagen van vergaderingen), waarover de politiezone Antwerpen beschikt, tussen de Nederlandse politie en de politiezone Antwerpen, in de periode van 1 januari 2021 tot heden, met betrekking tot:

- *het Bigdatpol-project van Universiteit Gent;*
- *het Criminaliteits Anticipatiesysteem (CAS) van de Nederlandse politie, en haar stopzetting;*
- *elke andere vorm van voorspellende algoritmische politietools (waaronder hotspot- of heatmapping-systemen en modellen die gebruik make van omgevings- en/of sociaaldemografische factoren);*
- *het gebruik van personen gebaseerde voorspellende AI-tools¹*
- *uitwisselingen, zowel algemeen als specifiek, over de legaliteit, het nut, en de effectiviteit van voorspellende systemen voor politiewerk.²*

De Politiezone Antwerpen stelt vast dat uw verzoek betrekking heeft op een zeer ruime en algemeen geformuleerde categorie van mogelijke technologieën, systemen en initiatieven, evenals op communicatie met buitenlandse politiediensten over dergelijke systemen.

De door u gevraagde informatie kan betrekking hebben op operationele analysemethoden, technieken en werkwijzen van politiediensten. Openbaarmaking van dergelijke informatie kan inzicht geven in de strategische en tactische logica achter de inzet van politionele analysemethoden, waardoor derden hun gedrag kunnen aanpassen om detectie te vermijden. Hierdoor kan het voordeel van onvoorspelbaarheid dat essentieel is voor effectieve politieacties verloren gaan en kan de doeltreffendheid van politie- en veiligheidsoptredens worden ondermijnd, alsook het voorkomen, opsporen en vervolgen van strafbare feiten worden geschaad.

Bovendien kan openbaarmaking de vertrouwelijkheid van internationale politiesamenwerking aantasten. De samenwerking tussen politiediensten berust immers op wederzijds vertrouwen en op het principe dat gedeelde informatie niet zonder meer verder wordt verspreid. Openbaarmaking kan bijgevolg de bereidheid tot

¹ Gecorrigeerde indeling.

² Idem.

toekomstige informatie-uitwisseling en operationele samenwerking ondergraven.

Overeenkomstig artikel 6, § 1, 4° en 5° van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur kan een administratieve overheid de openbaarmaking weigeren wanneer deze afbreuk zou doen aan de openbare orde en veiligheid of aan de opsporing en vervolging van strafbare feiten.

De politiezone heeft hierbij een afweging gemaakt tussen enerzijds het algemeen belang van openbaarheid van bestuursdocumenten en anderzijds de bescherming van de hierboven vermelde belangen. Gelet op het mogelijke operationele en strategische karakter van de gevraagde informatie is de politiezone van oordeel dat in dit geval de bescherming van de voormelde belangen zwaarder doorweegt dan het belang van openbaarmaking.

Gelet op het voorgaande kan uw verzoek niet worden ingewilligd.”

1.3. Per e-mail van 27 maart 2026 richt de aanvraagster een verzoek tot heroverweging aan de administratieve instantie.

1.4. Per e-mail van diezelfde datum verzoekt de aanvraagster ook de Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten, afdeling openbaarheid van bestuur (hierna: Commissie), om een advies.

De aanvraagster voert ondermeer aan dat de motivering ter ondersteuning van de uitzonderingsgronden in artikel 6, § 1, 4° en 5° van de Wet van 11 april 1994, niet sluitend is, alsook dat er geen *in concreto* belangenafweging is gebeurd. De aanvraagster argumenteert ook dat deze motivering niet op de volledige informatie kan slaan. Tot slot gaat de aanvraagster er van uit dat het antwoord van de Politiezone alleen ingaat op de eerste drie bullet points en dus onvolledig is.

2. De ontvankelijkheid van het verzoek om advies

De aanvrager heeft voldaan aan de vereiste van artikel 8, § 2, van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur (hierna: “de wet van 11 april 1994”) door gelijktijdig een verzoek tot heroverweging bij de Politiezone Antwerpen en een verzoek tot advies bij de Commissie in te dienen.

3. Betreffende de grond van de zaak

3.1. Artikel 32 van de Grondwet en de wet van 11 april 1994 huldigen principieel het recht van toegang tot alle bestuursdocumenten waarover een administratieve instantie beschikt. De toegang tot bestuursdocumenten kan slechts worden geweigerd wanneer één of meer wettelijke uitzonderingsgronden ingeroepen kunnen of moeten worden, en wanneer die uitzonderingsgronden bovendien op afdoende wijze gemotiveerd worden. Daarenboven moeten de wettelijke uitzonderingsgronden beperkend geïnterpreteerd worden (zie o.a. Grondwettelijk Hof, arrest nr. 167/2018 van 29 november 2018).

3.2. Voorwerp van het verzoek om inzage

Het verzoek om inzage slaat op alle communicatie *tussen de Nederlandse politie en de politiezone Antwerpen, in de periode van 1 januari 2021 tot heden, met betrekking tot:*

- het Bigdatpol-project van Universiteit Gent;
- het Criminaliteitsanticipatiesysteem (CAS) van de Nederlandse politie, en haar stopzetting;
- elke andere vorm van voorspellende algoritmische politietools;
- het gebruik van personen-gebaseerde voorspellende AI-tools
- uitwisselingen, zowel algemeen als specifiek, over de legaliteit, het nut, en de effectiviteit van voorspellende systemen voor politiewerk.

In tegenstelling tot de indruk van de aanvrager, verwijst de Politiezone Antwerpen in haar motivatie wel degelijk naar de vijf onderdelen van het

verzoek om inzage. Dat in het antwoord van de Politiezone de indruk wordt gewekt dat alleen op de eerste drie punten ingegaan wordt, heeft te maken met een typo waarbij het vierde en vijfde punt in de opsomming niet onder een afzonderlijk opsommingsteken verschijnen maar aansluiten bij het derde opsommingsteken.

3.3. Betreffende de door artikel 6, § 1, 4° en 5°, van de wet van 11 april 1994 voorziene uitzonderingsgrond

3.3.1. De administratieve instantie beroept zich op artikel 6, § 1, 4° en 5°, van de wet van 11 april 1994 om de inzage te weigeren.

Artikel 6, § 1, 4°, van de wet van 11 april 1994 bepaalt het volgende:

“Een administratieve instantie wijst de vraag om inzage, uitleg of mededeling in afschrift van een bestuursdocument af, wanneer zij heeft vastgesteld dat het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen de bescherming van een van de volgende belangen: [...] de openbare orde, de veiligheid of de verdediging van het land”.

Artikel 6, § 1, 5°, van de wet van 11 april 1994 bepaalt het volgende:

“Een administratieve instantie wijst de vraag om inzage, uitleg of mededeling in afschrift van een bestuursdocument af, wanneer zij heeft vastgesteld dat het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen de bescherming van een van de volgende belangen: [...] de opsporing of vervolging van strafbare feiten”.

De Commissie heeft reeds de gelegenheid gehad om de toepasbaarheid van deze uitzonderingsgronden bij AI-gerelateerde applicaties door een politiezone, te onderzoeken (zie o.a. Advies 2026-125 van 26 augustus 2025).

Met name voor wat betreft het gezamenlijk inroepen van voormelde bepalingen, merkte de Commissie op dat zij te onderscheiden situaties viseren. Het is niet uitgesloten dat in bepaalde omstandigheden deze uitzonderingsgronden gezamenlijk ingeroepen kunnen worden. Niettemin moet voor wat betreft de uitzonderingsgrond in artikel 6, § 1, 4°, (*“openbare orde, veiligheid en verdediging van het land”*) van de wet

van 11 april 1994 er toch van uitgegaan worden dat de bedoelde beschermde belangen per definitie een zekere mate van ernst vertonen, die (nog) verder lijken te gaan dan het normale veiligheidsbeheer waaraan de openbare ruimte onderworpen wordt (“*opsporen en vervolgen van strafbare feiten*” cfr. artikel 6, § 1, 5°, van de wet van 11 april 1994, dat potentieel een veel ruimer toepassingsgebied kent).

Indien de administratieve instantie zich op beide uitzonderingsgronden wenst te steunen, moet dit verschil ook op pertinente wijze aan bod komen en moet de motivatie aangepast zijn aan de verschillende uitzonderingsgronden.

3.3.2. Zowel voor wat betreft de uitzonderingsgronden bedoeld in artikel 6, § 1, 4°, van de wet van 11 april 1994 als voor wat betreft de uitzonderingsgrond bedoeld in artikel 6, § 1, 5°, van de wet van 11 april 1994, moeten de risico's op de schending van de geïsoleerde belangen *in concreto* en met voldoende aannemelijkheid aangetoond worden.

In haar beslissing steunt de administratieve instantie zich momenteel op twee motieven ter onderbouwing van de door haar ingeroepen uitzonderingsgronden:

- De informatie kan betrekking hebben op operationele informatie van de politiediensten, waarvan de openbaarmaking inzage kan geven in de strategische en tactische logica, zodat derden hun gedrag kunnen aanpassen om detectie te vermijden.
- De openbaarmaking kan de toekomstige internationale politiesamenwerking aantasten, doordat het wederzijds vertrouwen wordt ondermijnd.

De Commissie sluit zeker niet uit dat de bekendmaking van de gevraagde informatie (geheel of gedeeltelijk) van aard zou kunnen zijn om tot ongewenste gedragsaanpassingen te kunnen leiden.

De motivatie van een weigering om inzage mag evenwel niet op loutere vooronderstellingen, algemene verklaringen of puur hypothetische risico's gesteund zijn.

Een dergelijke motivatie veronderstelt een concrete analyse van de gevraagde informatie. Uit de weigeringsbeslissing blijkt niet dat de

administratieve al daadwerkelijk is overgegaan tot een dergelijke analyse. Zij verwijst daarentegen naar de ruime draagwijdte van het verzoek om vervolgens op te merken dat de gevraagde informatie betrekking “kan” hebben op gevoelige operationele informatie. Het lijkt aldus dat de administratieve instantie niet voldoende zeker is dat dit ook effectief het geval is.

Ook, en anders dan in het dossier dat aanleiding gaf tot hoger geciteerd Advies nr. 2025-125, lijkt de administratieve instantie niet concreet te zijn ingegaan op de specifieke en concrete kenmerken van de verschillende programma’s en instrumenten (het Bigdatpol-project van de Universiteit Gent, het Criminaliteitsanticipatiesysteem van de Nederlandse politie, de eventuele andere voorspellende algoritmische politietools en personen-gebaseerde AI-tools) om die vervolgens te toetsen aan de beschermde belangen. In voormeld dossier dat aanleiding gaf tot Advies nr. 2025-125, baseerde de administratieve instantie zich wel degelijk op een concreet onderzoek van de functionaliteiten van het AI-tool (gelieerd aan gegevensstromen, toegangsrechten, beveiligingsmaatregelen alsook strategische en politionele dimensies van het politieoptreden) vooraleer te besluiten tot een weigering.

Voorts moet het ingeroepen risico voldoende aannemelijk gemaakt worden. In het bijzonder voor wat betreft de eventuele impact op de samenwerking met de politiediensten van andere landen kan niet volstaan worden met hypothetische verklaringen. Er moet aan de hand van contextuele gegevens aangetoond kunnen worden dat het afbreken van relaties tussen de Politiezone Antwerpen en de politie van andere landen, ten gevolge van de openbaarmaking van deze gegevens, wel degelijk een voorzienbare uitkomst kan zijn.

3.3.3. Tot slot, wijst de Commissie op het principe van de gedeeltelijke openbaarmaking, overeenkomstig artikel 6, § 4, van de wet van 11 april 1994.

De door de administratieve instantie ingeroepen uitzonderingsgronden en motieven lijken niet in dezelfde mate ingeroepen te kunnen worden voor alle opgevraagde informatie.

De mogelijke impact op de vertrouwensrelatie met de Nederlandse politie, is een argument dat per definitie niet lijkt ingeroepen te kunnen worden

voor de informatie die louter betrekking heeft op interne informatie of informatie die afkomstig is van Belgische instanties (UGent).

De mogelijke impact van de bekendmaking van de AI-gerelateerde functionaliteiten op het gedrag van individuen, lijkt niet (althans niet zonder bijkomende motivatie) ingeroepen te kunnen worden voor informatie die mogelijk niet gericht genoeg is om tot dergelijke gedragswijzigingen te kunnen leiden (zoals bijvoorbeeld de gevraagde analyses van de wettigheid van de programma's).

Enkel informatie in een bestuursdocument die onder een uitzonderingsgrond valt, kan aan de openbaarheid worden onttrokken. De andere informatie in de gevraagde bestuursdocumenten moet evenwel openbaar worden gemaakt. De administratieve instantie moet daarbij ook duidelijk vermelden waar informatie aan de openbaarheid werd onttrokken.

Brussel, 23 april 2026,

S. JOCHEMS
Secretaris

L. DONNAY
Voorzitter